

Pořadatelé: Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem a Středočeská vědecká knihovna v Kladně z pověření Sdružení knihoven České republiky

Program: Akvizice tuzemských a zahraničních seriálů (upřesnění na pozvánce)

Počet přítomných: 70 zástupců knihoven, distribučních firem a dalších institucí

1. Zahájení – PhDr. J. Bínová, ředitelka SVK v Kladně, uvítala přítomné a navrhla, aby příští akviziční semináře se konaly v dalších knihovnách, které jsou členy SDRUKu. Letos se pozvánky posílaly důsledně jen elektronickou cestou do 2 knihovnických konferencí (Knihovna a Region). Pouze knihovnám, o nichž pořadatelé vědí, že jim technické možnosti zabraňují připojení do konference, se posílala písemná pozvánka. Akvizitérům bylo proto doporučeno, aby se přihlásili do konference Knihovna, pokud to dosud neučinili. Dnešní seminář je věnován akvizici seriálů a měl se dostavit i zástupce Ministerstva kultury ČR, ale nebude přítomen, přestože knihovna v Kladně nabízela, že ho přiveze na určitou hodinu, kterou si sám určí, autem a také zajistí jeho odvoz zpět do Prahy. Informace z MK ČR sdělil dr. Bínová v průběhu jednání. Dr. Bínová také krátce hovořila o nabídkové povinnosti – povinný výtisk by měly dostat i nově vzniklé krajské knihovny včetně nabídkové povinnosti, zítra příslušný zákon má schválit sněmovna. Omluvila neúčast distribučních firem Mediaservis a A.L.L. Production.
2. Ing. Brožek, ředitel SVK v Ústí n.L., znovu připomněl, že pozvánky se posílaly e-mailem a zápis bude vystaven na webu SDRUKu, o který se stará Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích. Poté se ujal moderování celého semináře.

3. Akvizice seriálů v nových podmínkách – mgr. A. Andrlová – Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje v Plzni

Mgr. Andrlová se zabývala těmito tématy:

Společensko-ekonomické změny, které ovlivnily vydávání a distribuci tisku:

- soukromé podnikání
- nedostatek českého kapitálu
- vstup zahraničního kapitálu a zahraničních firem
- dovoz nových výrobních technologií
- svoboda vyjadřování
- zrušení povolovacího řízení pro vydávání periodik
- nastupuje pouze ohlašovací povinnost u MK ČR
- vznik nových univerzit
- konsolidace akademických institucí
- vznik zájmových organizací
- legalizace církví

Právní normy:

- Zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů

Vztahuje se na tisk vydávaný a šířený na území ČR, nevztahuje se na Sbírku zákonů a různé věstníky.

Dále mgr. Andrlová hovořila o jednotlivých paragrafech tohoto zákona a o problémech, spojených s dodáváním povinného výtisku v praxi včetně problému s evidencí periodického tisku, kterou by mělo vést MK ČR.

-Vyhláška Ministerstva kultury č.52/2000 Sb., kterou se určuje regionální příslušnost příjemců regionálního povinného výtisku periodického tisku

-Vyhláška Ministerstva kultury č.182/2001 Sb., kterou se zrušuje vyhláška Ministerstva kultury č.52/2000 Sb., kterou se určuje regionální příslušnost příjemců regionálního povinného výtisku periodického tisku

-Zákon č. 302/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 46/2000 Sb. o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon)

Zpracování periodik:

- Zákon č. 257/2001 Sb. o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb
- Prováděcí vyhláška č. 88/2002 Sb. k provedení Zákonu č. 257/2001 o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)

Automatizovaný systém evidence:

Většina knihoven už používá automatizovaný systém evidence. Jmenný popis periodika slouží pro evidenci průběžně docházejících čísel v akvizici a v katalogizaci po uplynutí roku pro kompletnost ročníku.

Pomůcky při zpracování periodik:

- ČSN 010119 Vydavatelská úprava odborných časopisů (1975)
- ČSN 884301 Knihy a časopisy. Formáty a základní technické požadavky (1975)

Dále mgr. Andrlová seznámila přítomné se standardy pro jmenný popis a se systémem ISSN:

Pomůcka:

- ČSN 010187 Mezinárodní standardní číslování seriálových publikací (ISSN)

Dále hovořila o klasických akvizičních zdrojích.

Závěry – co by knihovnám pomohlo v práci:

- zveřejnění databáze periodik budované Ministerstvem kultury ČR na Internetu
- Dodržování Tiskového zákona a jeho novel v těch bodech, které se týkají dodávání povinného výtisku, rozsahu a přesnosti údajů v periodiku, hlášení změn názvů

- zveřejňování povinných popisných údajů periodika na titulní straně, proti titulní straně
- opatřování periodika ISSN
- koordinace ve zpracování regionálních periodik. typu místních zpravodajů a firemní literatury

4. Využití elektronických zdrojů pro akvizici periodik – PhDr. Hana Nová – Národní knihovna ČR Akvizice českých periodik:

NK ČR má právo povinného výtisku na 2 exempláře od titulu, PV má funkci konzervační, bibliografickou a studijní, v současné době je nárůst PV a NK ČR má zájem uchovávat vše. Dále PhDr. Nová hovořila o využití elektronických zdrojů pro akvizici periodik – základním katalogem je elektronický katalog NK ČR (www.nkp.cz), který může sloužit i dalším knihovnám. U nových titulů (www.nkp.cz/start/knihcin/periodika/pv.htm) během 1 dne je provedeno jmenně i věcně zpracování. V základním katalogu NK ČR uvádí údaje o vydavateli a redakci a snaží se každý rok o aktualizaci. Dále jsou každý měsíc pořizovány seznamy titulů, získaných povinným výtiskem za určitý měsíc včetně naskenovaných titulních stránek. Je značný nárůst PV každý měsíc. Dále hovořila PhDr. Nová o odkazech na další periodika v elektronické podobě (www.nkp.cz/start/knihcin/periodika/zahr.tituly/noviny.htm a www.nkp.cz/start/knihcin/periodika/ces.tituly/noviny.htm.)

Akvizice zahraničních periodik:

Akvizice zahr. periodik z „domácích“ zdrojů – databáze přístupné v národních licencích zdarma :

EBSCO www.nkp.cz/eifl
ProQuest www.proquest.cz

Možnost využití sekundární informační zdroje, plnotextové (primární) informační zdroje, deziderata, virtuální retrospektivní doplnění fondu. Dále získání časopisů „navíc“ (nebyly ve fondu knihovny, nebyly dostupné v knihovnách v ČR) a získání časopisů, které nechceme. Mgr. Nová předvedla několik statistických tabulek z databáze EBSCO – časopisy z oboru práva. Při zrušení dosud odebíraných titulů v tištěné podobě co ušetříme a získáme, záleží také na technických podmínkách vybavenosti studovny.

V závěru hovořila PhDr. Nová o úzké vazbě akvizice na služby – na zajištění vhodných podmínek a na navigaci uživatelů na netištené zdroje (informační gramotnost čtenářů). Také hovořila o nutnosti přístupu do databáze MK ČR, tak jak to ukládá zákon, ale v praxi se vyskytují problémy.

V diskusi na otázku, zda se připravuje návrh povinného výtisku periodik v elektronické podobě v rámci novelizace tiskového zákona, odpověděl PhDr. Pochman z Unie vydavatelů, že žádná novelizace zákona se zatím nepřipravuje.

Ročenky řeší v NK ČR akvizice knih, důležitý je údaj periodicity.

Katalogizační záznamy je možné stahovat z webových stránek NK ČR.

Na otázku, jak řeší NK ČR povinný výtisk periodik s CD a bez nich, PhDr. Nová odpověděla, že vydavatel CD nepřidává nebo přidává CD bez valné hodnoty. Dále dr. Nová uvedla, že pokud jsou k dispozici jen elektronické verze, má je zjišťovat webarchív a v NK ČR nemohou označovat plně texty nebo jen nabídkovou verzi, protože to časově nezvládnou.

PhDr. Bínová na závěr diskuse poznamenala, že elektronická podoba se nesmí půjčovat ani prezenčně.

5. Evidence periodik na Ministerstvu kultury ČR - za nepřítomnou J. Kokoškovou seznámila s písemným sdělením MK ČR přítomné PhDr. Bínové, ředitelka SVK v Kladně.

Hovořila o akvizičním semináři v roce 1997, na kterém od paní Smolové z MK ČR zazněla informace, že databáze bude v dohledné době přístupná. Od té doby je MK ČR neustále kontaktováno, ale nikdo dnes nepřišel v důsledku jiných úkolů.

MK ČR vede databázi evidence periodického tisku (uvedeno, co se tím rozumí), dále MK ČR uvádí, co je vydavatel povinen učinit a které údaje zaslat – pak je periodiku přiděleno evidenční číslo MK ČR. V bázi lze hledat podle těchto kritérií: název, vydavatel, periodicita, evidenční číslo. Databáze je nyní v přestavbě, pak budou určité údaje k dispozici knihovníkům na webových stránkách pro evidenci periodik.

Na dotaz PhDr. Bínové, zda stále platí nabídka ministerstva, že akvizitěři knihoven s právem povinného výtisku mohou v databázi vyhledávat včetně nových krajských knihoven po dohodě, byla sdělena odpověď ministerstva – každý má právo nahlížet do databáze, regionální tituly na základě zeměpisného zadání lze vyhledávat podle okresů, nikoli podle krajů. Další informace budou poskytnuty po znovuzprovoznění databáze.

6. Aktivity Unie vydavatelů využitelné akvizitěry knihoven – PhDr. J. Pochman – Unie vydavatelů

Unie vydavatelů byla založena v roce 1990, sdružuje 54 členů, 4 přidružené vydavatele odborného tisku, 11 provozovatelů internetových serverů. Je k dispozici okolo 200 titulů periodik od členů Unie. Hlavní náplní unie je podpora postavení vydavatelů (vůči partnerům na mediálním trhu, vůči státním orgánům), organizování mediálních výzkumů (triáda), informační činnost, mezinárodní spolupráce, rozšíření činnosti o internetové podnikání.

Unie poskytuje informace pro vydavatele – tiskový zákon č.46/2000 Sb. a jeho novelizace, která se týká vybraného okruhu knihoven- Unie připravila pro vydavatele zákon s komentářem k jednotlivým paragrafům a přiznává, že problémy s dodáváním povinného výtisku existují.

Informační zdroje UVDT jsou pravidelné a nepravidelné, vnitřní a veřejné..

K pravidelným patří E-mailový zpravodaj a Informační servis – aktualizovaná báze kontaktů na vydavatele, přístupná na webu (www.uvdt.cz)

Dále je významná ročenka UVDT, vychází na přelomu dubna a května v tištěné podobě, je přílohou časopisu Strategie a obsahuje plnou databázi kontaktů na členy Unie a jejich tituly periodik. Údaj o ročence lze nalézt také na webových stránkách. – její aktualizaci lze nalézt v Informačním servisu a na webu – přístup v databázi je podle seznamu vydavatelů a titulů, od května 2002 došlo k rozšíření o servery. Průběžnou aktualizaci provádějí sami vydavatelé nebo jsou údaje získávány prostřednictvím formulářů. Mediální agentura podává veřejnosti informace na požádání bez poplatku. K dispozici je 50 výtisků letošní tištěné ročenky pro účastníky tohoto semináře. Na webu UVDT (www.uvdt.cz) lze nalézt běžné informace, členské informace (privátní), mediální data, publikace UVDT na internetu, databázi členů dle vydavatelů a titulů, aktualizace 4x ročně a u většiny vydavatelů i odbytové kontakty.

K nepravidelným kontaktům patří telefonické rady, týkající se kontaktů a publikace Český odborný tisk (vyšla v březnu 2002).

7. Projekt Menšiny do knihoven - Lenka Šrámková , koordinátorka projektu – Multikulturní centrum Praha
Adresa Multikulturního centra: Na Poříčí 12 (Palác YMCA), 115 30 Praha 1
T /F : 02/24 87 21 21 , nový telefon od září 2002: 02/224 87 21 21
e-mail: mkc@mkc.cz
<http://www.mkc.cz>

Paní Šrámková seznámila stručně přítomné s tímto projektem, který je součástí vládní kampaně proti rasismu, a rozdala přítomným dotazníky. Projekt se bude odvíjet od distribuce knih, může se ho zúčastnit až 500 knihoven a knihovny obdrží 5-6 knih zdarma. Seznam 450 vybraných knihoven je možné najít na www.mkc.cz pod odkazem „menšiny do knihoven“ a 50 knihoven se může přihlásit bez splnění výběrových kritérií a bude do projektu zařazeno podle pořadí, v kterém se přihlásí na e-mailovou adresu: infocentrum@mkc.cz nebo faxové číslo 02/24872121 do 20.6.2002.

Před přestávkou distribuční firma OPA všem rozdávala sušenky s logem firmy.

Po přestávce – prezentace firem, dodávajících plné texty seriálů:

8. Anopress – PhDr. Jan Kozel
Adresa firmy: Holušická 3, 148 00 Praha 4
Obchodní oddělení : T 02/740 07 114 nebo 740 07 178
E-mail: kozel@anopress.cz
www.anopress.cz

Anopress je konsorcium, funguje 31/2 roku. Firmu krátce představil předseda pan Vojtěch Stavíný. Firma buduje vědomostní databázi s českými periodiky a do konce roku se připravují slovenská periodika za stejných podmínek jako česká a dále kroniky a encyklopedie (nakl. Fortuna Print). Nejvíce se zaměřují na internetovská média, služby předpokládají kvalitnější počítače.

PhDr. Kozel uvedl, že členy je 75 knihoven (všechny bývalé vědecké knihovny, většina okresních, univerzitní knihovny) Anopress se podílí na propojení bibliografických záznamů s plnými texty článků – bude plně automatizováno (v NK ČR běží zkušební linka) a nabídnuto ostatním knihovnám zdarma a výhledově přístupno pomocí jednotné informační brány.

Knihovny v dohledné době dostanou v rámci konsorcia přes internet vyhodnocení témat, zdrojů s grafickým vyobrazením (nebudou tam periodika Právo a Lidové noviny).

Poplatek 1000,- Kč za rok knihovny platily, nyní je neomezený počet přístupů a 6 měsíců je hrazeno z programu VISK8. a knihovny musí bázi využívat 12 měsíců. Přihlášky pro stávající (těm na slevu 50%) i nové členy jsou u PhDr. Hany Nové. Zaškolování zdarma. Archivace – databáze od roku 1997 kompletních tisků a archivaci bude přístupná během roku, nyní je přístupná částečně.

Verze professional - kompletní databáze včetně vyhodnocování je nabízena za cenu 5000,- za rok a zatím nabídku nikdo nevyužil.

9. NEWTON Information Technology – Šárka Raušová
T: 02/22 192 110
E-mail: obchodni@newtonit.cz
www.newtonit.cz

Firma má zájem o spolupráci s knihovnami, je dceřinou společností ČTK.

Pan Čejka představil společnost NEWTON I.T. - firma vznikla v roce 1995, od roku 1996 vlastní firma elektronický archiv médií na základě smluvních vztahů s redakcemi – k dispozici jsou plné texty tištěných periodik , plných prepisů zpravodajských, publicistických i diskusních pořadů z televize a rozhlasu, agenturního zpravodajství ČTK a zpravodajských internetových serverů. Z denně aktualizovaného elektronického archivu v dohodnuté periodicitě připravují pro jednotlivé klienty individuální výběry relevantních zpráv, tzv. monitory. Jednorázově se připravuje i monitoring z historických dat, jejich retrospektiva sahá až do roku 1993. Firma provádí i mediální analýzy jako službu s vyšší informační hodnotou. Redakcím periodik nabízí i tvorbu elektronických archivů. NEWTON je velmi úspěšná společnost, má pozitivní výsledky v počtu klientů a monitorovaných zdrojů, v péči o klienty poskytuje produkt na míru. Je vyjasněna otázka autorských práv - všechna data v bázi jsou ochráněna autorskými právy.

10. Albertina icome, s.r.o. – ing. Jakub Petřík (marketing a prodej)

Adresa firmy: Štěpánská 16, 110 00 Praha 1
T: 02/22 23 12 12 nebo 22 23 13 13
E-mail: aip@aip.cz
E-mail: Jakub.Petrik@aip.cz
www.aip.cz

Elektronická alternativa představuje akvizici tuzemských a zahraničních seriálů, ing. Petřík bude mluvit o zahraničních. Elektronické tituly jsou nezničitelné, jasná výhoda formátu, uživatelský kontakt, skladovatelnost, přizpůsobivost, vzájemná propojenost dat, ale mají i nevýhody – nejednotnost „archivní politiky“, není možná absenční vypůjčka.

Plnotextové tituly:

OVID Technologies databáze – služba Journals Ovid – možnost předplacení jednotlivých titulů nebo celé předpřipravené kolekce

GALE databáze - služby InfoTrac Custom Journals a InfoTrac Custom Newspapers – seznam titulů
Autorská práva řeší producent

Prezentace firem, distribuujících tuzemské a zahraniční časopisy:

Firmám byla předložena tato kritéria:
-šíře nabídky
-počet titulů

-množstevní slevy- výše
-způsob platby
-termín dodávky
-způsob urgencí
-způsob objednávání
-územní působnost
-reference

11. CZ Press – Petr Cuce
Adresa firmy: Pobřežní 16, 186 21 Praha 8
T: 02/22 32 03 06
F: 02/22 32 01 20
E-mail: info@czpress.cz
www.czpress.cz

Firma vznikla v roce 1990, má v distribuci 850 titulů periodik (hlavně pro stánkový prodej), přes 1500 zákazníků.
Dodávka do domu - pro větší odběratele, faktura měsíčně, plná cena, pružnost změn, dodávka během aktuálního prodejního období.
Čtenářské konto-pro menší odběratele, možnost zálohy, plná cena
Předplatné - omezený sortiment titulů, který se ale rozšiřuje, jednorázové vyúčtování, výrazné slevy až o 60 %, ale omezená možnost změn,
Slovenský tisk zatím nedodávají.
Reference: knihovna Vysoké školy ekonomické a Národní knihovna ČR v Praze

12. SEND – ing. Jaroslav Schwarz
Adresa firmy: Antala Staška 80, P.O.B. 141, 140 21 Praha 4
T: 02/61 00 62 72 a další koncová čísla: 372,374,608,609,651,652,653
F: 02/61 00 65 63
E-mail: send@send.cz
www.send.cz

Firma má v distribuci přes 100 titulů, možnost přímé objednávky z webové stránky.
100 titulů je na plně předplatné a dalších 30 jen posílají. Slevy knihovnám nenabízejí, což je určeno systémem – marketing s vydavatelem. Zákazník dostane tolik faktur, kolik periodik si objedná. Platba fakturou nebo složenkou. Termín dodávky – co nejrychleji – nejjednodušší druhý den po dnu, kdy je periodikum v prodeji na stánkách. Urgence možná jakýmkoli způsobem, firma dodává časopisy do celé ČR i do ciziny prostřednictvím České pošty. Objednávky telefonicky, písemně a přímo z webových stránek.
Reference: neuvedeno jméno žádné knihovny
Na dotaz, jaké jsou rabatové podmínky vydavatelů, ing. Schwarz odpověděl, že neexistuje jednotná podmínka a záleží na vydavateli, jaký servis očekává (levné i luxusní časopisy), je ostrý konkurenční boj.

13. SUWECO CZ– Evžena Malinovská a Nina Suskevičová
Adresa firmy: Českomoravská 21, 180 21 Praha 9
T: 02/66035556 nebo 66313523
F: 02/66035444
mobil:0608/337793
E-mail: obchod@suweco.cz
www.suweco.cz

Firma má v distribuci 155000 titulů zahraničního i tuzemského tisku včetně Slovenska.
Slevy poskytují objemově, možnost dalších slev je na předplatné dopředu na zákaznické konto, u devizových kurzů je možnost domluvit pevný garantovaný kurz (pak není sleva).
Zahraniční tisk je dodáván přímo od vydavatelů letecky nebo běžnou poštou na adresu příjemce.
Distribuce deníků v Praze v den vydání, do ostatních měst poštou stejně jako další časopisy do celé ČR.
Zahraniční tisk může být dodáván i přes distribuční centrum Suweca. U zahraničního tisku je v Praze rozvoz placený, u tuzemského bezplatný. Urgence vyřizují u vydavatele. Objednávky přes elektronicky servis nebo telefonem (změny), faxem, písemně, e-mailem.
Územní působnost – celá ČR i dodávky do zahraničí.
Reference: Akademie věd, banky, Česká televize, Telecom, Eurotel, Národní knihovna ČR
Firma udělá nabídku titulů s konečnou cenou pro rok 2003.
Firma poskytuje předplatné, ale je možno sjednat i individuální podmínky plateb v závažných případech.

14. Prezentace nového on-line objednávkového systému pro knihovny – Jaroslav Žák – KOSMAS
Adresa firmy: Lublaňská 34, 120 00 Praha 2
T a F : 02/ 2251 8324
E-mail: kosmas@kosmas.cz
E-mail: josefzak@kosmas.cz
www.velkoobchod.kosmas.cz nebo www.vo.kosmas.cz
www.kosmas.cz - firemní internetové knihkupectví

Josef Žák, vedoucí internetového knihkupectví knižního velkoobchodu Kosmas, informoval o možnosti nabídky pro knihovny a školy objednávat knihy a periodika prostřednictvím internetu v novém on-line objednávkovém systému. Do 31. srpna 2002 je tento systém v plně funkčním zaváděcím provozu – do tohoto data je knihovnám a školám poskytována sleva 28 %. Po skončení zaváděcího provozu budou zákazníkům přiděleny individuální rabaty podle celkového objemu objednávek dosud realizovaných u firmy Kosmas (od 15 do 28 %). Do 31.8.2002 pouze platba na fakturu – zákazníci mohou objednávat knihy v novém on-line systému (informace na www.velkoobchod.kosmas.cz nebo www.vo.kosmas.cz), v nabídce je přes 4000 převážně novějších titulů, v průběhu léta bude nabídka doplněna o další starší tituly a tituly, které nejsou momentálně na skladě, takže bude obsahovat cca 7000 titulů.

Dále Josef Žák uvedl informace o almanachu Labyrint – lze nalézt na www.almanachlabyrint.cz

14. Závěr – PhDr. Bínová poděkovala všem za účast a vyzvala přítomné k námětům na další ročník akvizičního semináře

Zapsala: Jana Lichtenbergová, Severočeská vědecká knihovna v Ústí nad Labem
18. června 2002.